

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 12.07.2004
KOM(2004) 473 lopullinen

2004/0146 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

yhteisön lennonjohtajan lupakirjasta

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

Euroopan ilmatila on jatkuvasti yksi maailman ruuhkaisimmista liikennealueista. Yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa käsitellyt korkean tason asiantuntijaryhmä totesi, että merkittävin alan kehittymistä estävä tekijä on ilmatilan hallintajärjestelmän hajaantuminen kansallisiin sääntöihin, menettelyihin, markkinoihin ja suoritusasioihin. Tästä hajanaisuudesta aiheutuvaa ongelmaa käsitellään yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevassa lainsäädäntökokonaisuudessa erilaisilla aloitteilla, jotka koskevat muun muassa lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien hyväksymistä, toiminnallisten ilmatilan lohkojen määrittelyä, yhdenmukaistettua ilmatilan luokitusta ja laitteiden yhteentoimivuutta. Saman ongelman ratkaisemiseen tähtää myös yhteisön lennonjohtajan lupakirja, jonka yhteydessä vahvistetaan yhteisön säännöt pätevyyden lisäämiseksi ja sen vertailtavuuden parantamiseksi Euroopan tasolla. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että ilmatilan hallinta on työvoimavaltainen ala, jonka markkinoiden arvo on noin 6 miljardia euroa. Noin 60 prosenttia lennonvarmistuksen kustannuksista on henkilöstöön liittyviä kustannuksia.

Vuonna 2001 Euroopan (EU:n 15 jäsenvaltion) ilmaliikenteen hallinnassa työskenteli yhteensä noin 33 000 henkilöä, joista noin 35 prosenttia eli noin 13 500 oli lennonjohtajia. Lennonjohtajan ammatti on keskeisellä sijalla turvallisuusketjussa. Ehdotettu direktiivi koskee kaikkia edellä tarkoitettuja lennonjohtajia sekä niitä sotilaslennonjohtajia, jotka osallistuvat yleisen lentoliikenteen lennonjohtoon.

2. OSA YHTENÄISTÄ EUROOPPALAISTA ILMATILAA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖKOKONAISUUTTA

Yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevan lainsäädäntökokonaisuuden muodostavien neljän asetuksen antaminen muuttaa perusteellisesti ilmaliikenteen hallinnan toimintaympäristöä. Tämä yhteisön lennonjohtajan lupakirjaa koskeva täydentävä ehdotus on tärkeä monesta syystä.

Lupakirja edistää yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevan lainsäädäntöpaketin eri osien välistä *tasapainoa*, sillä se auttaa varmistamaan, että institutionaalisten, taloudellisten ja teknisten kysymysten lisäksi käsitellään myös sosiaalisia näkökohtia.

Lupakirja on osa laajempaa yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan *turvallisuuspolitiikkaa*: sen avulla on tarkoitus voida tarkistaa tai vahvistaa ilmaliikenteen hallinnan turvallisuusnäkökohtia ja ottaa käyttöön korkeat vaatimukset koulutusjärjestelmälle.

Yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskeva lainsäädäntö johtaa *rajat ylittävien* toiminnallisten ilmatilan lohkojen määrittelyyn. Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajia koskeva yhdenmukaistaminen johtaa aikaisempaa joustavampaan henkilöstön käyttöön, ja lupakirjan käyttöönotto helpottaa kansalliset rajat ylittävän työskentelyn järjestämistä.

Ehdotuksessa tunnustetaan *koulutuksen* olevan erityinen palvelu, ja siinä käsitelläänkin koulutuksen eri lajien laatua. Todistusmenettelyllä olisi mahdollista luoda koulutuspalveluille tasapuoliset toimintaedellytykset.

3. VALMISTELU

Tämän lainsäädäntöaloitteen valmistelua varten komissio käynnisti tutkimuksen lupakirjojen nykyisestä tilanteesta eri jäsenvaltioissa. Tässä tutkimuksessa kävi ilmi, että useista joko ICAOn tai Eurocontrolin antamista kansainvälisistä määräyksistä huolimatta EU:n jäsenvaltioiden lupamenettelyt ovat edelleen hyvin epäyhtenäisiä. Tutkimuksen perusteella suositeltiin, että yhteisön lainsäädäntöä olisi annettava seuraavista kysymyksistä:

- Olisi säädettävä lupakirjan saamisen ja voimassa pitämisen edellytyksiin liittyvistä ikärajoista sekä kelpuutusmerkintöjen ja yksikön hyväksyntämerkintöjen voimassaolosta.
- Kokelaiden koulutusta ja pätevyyttä koskevien vaatimusten yhteydessä olisi määriteltävä lennonjohtajien pätevyyden tarkistaminen, koulutusprosessi ja kokeita koskevat vaatimukset.
- Kaikki välineet olisi hyväksyttävä ja kouluttajien pätevyysvaatimukset olisi määriteltävä koulutusta antavien laitosten ja yksikköjen tunnustamista varten.
- Olisi määriteltävä valitusmenettelyt ja –edellytykset, joilla turvataan niiden kokelaiden oikeudet, jotka eivät läpäise kokeita, sekä niiden lennonjohtajien oikeudet, jotka eivät läpäise tarkastusta.
- Sääntelyviranomaisten ja palveluntarjoajien välinen riippumattomuus olisi määriteltävä selvästi ja yksiselitteisesti.
- Koulutuslaitosten tunnustamiseen olisi suositeltavaa soveltaa eurooppalaista standardia, johon sisältyy avoin ja jatkuva itsearviointijärjestelmä.
- Vaikka yhteisön lennonjohtajan lupakirjan käyttöönotto on suositeltavaa, direktiivissä olisi huolellisesti erotettava asiat, joita olisi säänneltävä EU:n tasolla, asioista, jotka olisi syytä jättää kansalliseen harkintavaltaan.
- Kunnollinen työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu on turvallisten ja tehokkaiden lennonjohtopalvelujen turvaamisen keskeinen edellytys ja sen vuoksi ehdotettavaan direktiiviin olisi sisällyttävä viittaus kolmansien maiden myöntämien lupakirjojen tunnustamiseen.
- Yhteisön lupakirjojen tai pätevyystodistusten vastavuoroinen tunnustaminen on tarkoituksenmukaista vain, jos lupakirjan saamiseksi edellytetään samanlaisia tietoja.

4. DIREKTIIVIN LAATIMINEN

Lupakirjojen myöntäminen lennonjohtajille on pitkään jatkunut käytäntö. Lupakirjoja koskeviin ICAOn määräyksiin sisältyy ikää, tietoja, kelpuutusta, kokemusta, kielitaitoa ja lääketieteellistä kelpoisuutta koskevia vaatimuksia. Eurocontrol on antanut ilmaliikenteen hallintapalvelun henkilöstöä koskevan Eurocontrolin turvallisuusvaatimuksen ESARR 5 (*Eurocontrol Safety Regulatory Requirement No 5 (ESARR5) on Air Traffic Management services personnel*) sekä määritellyt hyväksyttävät keinot sen noudattamiseksi. Lennonjohtajia koskevat vaatimukset oli määrä panna täytäntöön 10. marraskuuta 2003 mennessä. Nämä vaatimukset on osoitettu nimetyille viranomaisille, lentoliikennepalvelujen tarjoajille ja

yksityishenkilöille. Komission ehdotuksella saatetaan edellä mainitun ESARR-turvallisuusvaatimuksen asiaa koskevat vaatimukset osaksi yhteisön lainsäädäntöä.

Eurocontrol on laatinut ESARR 5 –turvallisuusvaatimuksen tueksi aineistoa, jolla helpotetaan sen täytäntöönpanoa. Tällaista aineistoa edustaa esimerkiksi *European manual on personnel licensing*, jossa määritellään yksityiskohtaisesti kelpuutusten ja merkintöjen rakenne, ja *Guidelines for Common Core Content*, jossa vahvistetaan lennonjohtajan lupakirjan yhteiset Euroopan laajuiset perusteet sekä lääketieteelliset vaatimukset. Tätä aineistoa pidetään suuressa arvossa kaikkialla Euroopassa, ja myös tämän ehdotuksen keskeiset osat perustuvat siihen, joten aineiston katsotaan avanneen tietä yhteisön lupakirjan käyttöönotolle. Koska yhteisön lainsäädäntö ja ESARR 5 ovat toisiaan täydentäviä, Eurocontrolin laatimilla asiakirjoilla voi jatkossakin olla merkitystä tehokkaan täytäntöönpanon turvaamisessa.

Valmistelun yhteydessä ilmeni, että kansainvälisistä määräyksistä huolimatta kansalliset perinteet ovat vahvat, mistä johtuen laadun tasoa ja pätevyyttä on vaikea verrata. Tällaisia eroja ei kuitenkaan voi enää hyväksyä yhteisössä, koska ne voivat vaarantaa Euroopan ruuhkaisen ilmatilan turvallisuuden. Lennonjohtajien lupakirjojen yhdenmukaistaminen lisää turvallisuutta, kun pätevyystasot yhdenmukaistetaan sekä palveluntarjoajien sisäisesti että niiden välillä, jolloin yhdenmukaisuus edistää turvallisuutta ja tehokkuutta palveluntarjoajien välisissä yhteyksissä. Tämä puolestaan tehostaa lennonjohtajien työmarkkinoita lisäämällä lennonjohtajien saatavuutta sekä helpottaa toiminnallisten ilmatilan lohkojen määrittelyä. Lisäksi lupakirja lisää liikkumisvapautta, kun eräät jäsenvaltiot eivät enää voi olla tunnustamatta toistensa lupakirjoja.

5. DIREKTIIVIN PERIAATTEET

Koska useimmissa jäsenvaltioissa on jo ICAOn periaatteisiin perustuvaa lainsäädäntöä ja jäsenvaltiot panevat parhaillaan täytäntöön yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevia säädöksiä ja ESARR 5 –määräyksiä, on erittäin tärkeää varmistaa täysi johdonmukaisuus tämän direktiivin kanssa.

5.1. Johdonmukaisuus yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevien säädösten kanssa

Koulutuksen tarjoamiseen olisi sovellettava samanlaista todistusmenettelyä kuin lennonvarmistuspalveluihin. Koska perustetaan markkinat tietynlaiselle koulutukselle, olisi kiinnitettävä erityistä huomiota riittäviin takeisiin, joilla voidaan välttää ”koulutuksen polkumyynti”. Kaksi parasta keinoa sen välttämiseksi ovat pätevyysvaatimusten luettelo, jossa määritellään koulutusprosessin tulosten taso, sekä edellytykset eurooppalaisen koulutuksen tarjoajan todistuksen saamiseksi. Ainoastaan varmennetut koulutuksen tarjoajat saisivat toimittaa kurseja ja koulutussuunnitelmia kansallisten valvontaviranomaisten hyväksyttäväksi.

5.2. Johdonmukaisuus nykyisten säädösten kanssa

Yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevassa lainsäädännössä ja erityisesti palvelujen tarjoamista koskevan asetuksen 4 artiklassa säädetään ESARR-määräysten saattamisesta osaksi yhteisön lainsäädäntöä. Tällä direktiivillä saatetaan osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä kaikki lennonjohtajia koskevat pakolliset vaatimukset ja tuetaan toimia, joita jäsenvaltiot ovat jo toteuttaneet ESARR 5 -määräysten täytäntöönpanemiseksi. Koska

direktiiviin sisältyy monia turvallisuuteen ratkaisevasti vaikuttavia tekijöitä kuten koulutuksen tarjoajien todistusmenettelyt ja lupakirjojen myöntämisen kaikkien vaiheiden tarkastusvelvollisuus, direktiivin täytäntöönpanemiseksi ei riitä pelkkä ESARR 5 -vaatimuksen täytäntöönpano. Toisaalta, koska tämän direktiivin ja ESARR 5:n välillä ei ole yhteensopivuusongelmia, jäsenvaltiot voivat valintansa mukaan käyttää Eurocontrolin asiakirjoja direktiivin täytäntöönpanon välineinä.

5.3. Verrattavuus muiden yhteisön lupakirjojen kanssa

Ehdotettavan direktiivin soveltamisala on laajempi kuin siviili-ilmailun henkilöstön lupakirjoja koskevan direktiivin (91/670/ETY) soveltamisala. Jälkimmäinen koskee kansallisten lupakirjojen vastavuoroista tunnustamista. Tämä direktiivi onkin paremmin verrattavissa merenkulun ja rautatieliikenteen alan lupakirjoihin (joista jälkimmäisiä koskeva ehdotus sisältyy asiakirjaan KOM(2004) 142), joiden osalta pätevyyttä koskevat säännöt eivät ole jäsenvaltioiden harkintavallassa vaan niistä säädetään Euroopan tasolla. Merenkulkijoiden lupakirjoja koskevalla direktiivillä (2001/25/EY) pannaan täytäntöön merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskeva Kansainvälisen merenkulkijärjestön yleissopimus. Se eroaa tästä direktiivistä sen suhteen, että merenkulkijoiden lupakirjan tarkoituksena on myös edistää yhteisön merenkulkijoiden työllisyyttä asettamalla koulutusta koskevia vaatimuksia yhteisön satamissa käyvien alusten kaikelle henkilöstölle. On selvää, että tämä lennonjohtajia koskeva direktiivi velvoittaa myös yhteisön rajojen ulkopuolella.

6. DIREKTIIVIN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Tämän direktiivin tarkoituksena on vahvistaa säännöt lupakirjojen myöntämisen kaikille vaiheille.

1 artikla

Tässä artiklassa määritellään ehdotetun direktiivin tavoitteet ja soveltamisala.

2 artikla

Tässä artiklassa määritellään asetusehdotuksessa käytetyt termit.

3 artikla

Tässä artiklassa säädetään yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevassa lainsäädännössä vahvistetun institutionaalisen kehyksen soveltamisesta koulutukseen. Koulutusta pidetään samanlaisena palveluna kuin lennonvarmistamista, jolloin siitä voidaan myös tehdä tarkastuksia ja selvityksiä.

4 artikla

Tässä artiklassa vahvistetaan lupakirjojen myöntämisen peruseriaatteet. Nämä ovat lennonjohtotoiminnan työmarkkinoiden perustaminen ja lupakirjaan sisältyvät perustiedot, jotka koskevat sekä luvan haltijan pätevyyttä että kansallisen valvontaviranomaisen antamaa valtuutusta.

5 ja 6 artikla

Näissä artikloissa täsmennetään lupakirjan saamisen ja voimassa pitämisen edellytykset.

7 artikla

Tällä artiklalla yhdenmukaistetaan pätevyysvaatimuksia säättämällä kelpuutuksista ja merkinnöistä, joilla ilmoitetaan palvelut, joita lennonjohtaja on pätevä antamaan.

8 artikla

Tällä artiklalla pannaan täytäntöön kielitaitovaatimuksia koskevat viimeisimmät muutokset ICAOn liitteeseen I.

9 artikla

Tämä artikla koskee äskettäin hyväksytyjä Eurocontrolin laatimia lääketieteellisiä vaatimuksia.

10 ja 11 artikla

Näissä artikloissa määritellään edellytykset koulutuksen tarjoajan todistuksen saamiseksi, ja varmistetaan johdonmukaisuus muille lennonvarmistuspalveluille annettavien todistusten kanssa.

12 artikla

Tässä artiklassa annetaan lisätakeita, jotka koskevat korkean pätevyystason varmistamista muun muassa tarkastusvaatimuksella ja tasotarkastajien hyväksymisjärjestelmällä.

13 artikla

Tässä artiklassa täsmennetään, miten vastavuoroista tunnustamista hallinnoidaan, sekä vahvistetaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraavat periaatteet.

14–18 artikla

Näissä artikloissa annetaan vakiosäännöksiä komiteamenettelystä, seuraamuksista ja direktiivin sisällyttämisestä kansalliseen lainsäädäntöön.

Liite I

Tässä liitteessä määritellään pätevyiden saavuttamiseen ja ylläpitämiseen tarvittava koulutus.

Liite II

Tässä liitteessä määritellään kielitaitovaatimukset, jotka noudattavat ICAOn vahvistamia vaatimuksia.

Liite III

Tässä liitteessä luetellaan koulutuksen tarjoajan aseman saamiseksi edellytetyt todistusten antamisen perusteet ja määritellään edellytykset, joita kansallinen valvontaviranomainen voi asettaa todistuksen myöntämiselle.

7. KUULEMINEN

Tutkimuksen seurauksena annettujen suositusten perusteella on laadittu sisäinen valmisteluasiakirja, jossa on hyödynnetty ICAOn, Eurocontrolin ja jäsenvaltioiden kokemuksia. Tästä valmisteluasiakirjasta on keskusteltu laajasti kokouksissa ammattiliittojen, työnantajajärjestöjen, Eurocontrolin ja kansallisten hallintoelinten edustajien kanssa. Asiakirjassa otetaan asianmukaisesti huomioon kaikki kuulemismenettelyssä esitetyt huomautukset.

8. DIREKTIIVIN TALOUDELLISET JA RAHOITUSVAIKUTUKSET

Direktiivin vaikutus vaihtelee sen mukaan, millaisia koulutusvaatimuksia eri jäsenvaltioissa on jo asetettu.

Julkisen hallinnon kustannukset:

Lupakirjojen myöntämisestä sinänsä ei aiheudu lisäkustannuksia, koska kaikilla jäsenvaltioilla on jo lupakirjajärjestelmä. Seurannan ja tarkastusten nykyisestä tasosta riippuen hallintoelimiä voi olla tarpeen vahvistaa, jotta ne pystyisivät hoitamaan direktiivissä säädettyt tehtävät kohtuullisessa ajassa esimerkiksi hyväksynnän myöntämiseksi.

Direktiivissä säädetään nimenomaan mahdollisuudesta ulkoistaa tehtäviä: esimerkiksi tarkastaminen voidaan antaa hyväksytyjen laitosten tehtäväksi.

Valvonnasta aiheutuvat kustannukset voidaan joko periä todistusta ja hyväksyntää hakevilta palveluntarjoajilta tai ne voidaan sisällyttää maksujärjestelmän kustannusperusteisiin.

Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien kustannukset:

Tässäkin tapauksessa kustannukset riippuvat koulutusjärjestelmän nykyisestä laatutasosta. Direktiivissä säädetään koulutusjärjestelmän tuotosten laatutasosta, joka vastaa Euroopan tiheästä ja monimutkaisesta liikennejärjestelmästä aiheutuvia turvallisuusvaatimuksia. Alustavissa tutkimuksissa on ilmennyt unionissa olevan hyvin erilaisia tilanteita, joten yhdenmukaisen kustannus-hyötyanalyysin tekeminen ei ole mahdollista. Lisäksi on vaikea erottaa tästä direktiivistä aiheutuvia kustannuksia muusta yhteisön lainsäädännöstä tai ICAOn tai Eurocontrolin vaatimuksista johtuvista kustannuksista. Ainoastaan eräitä suuntaa-antavia laatu koskevia tietoja voidaan antaa.

Kun pohjakoulutukselle asetetaan korkeat vaatimukset ja yksikkökohtaisen koulutuksen kokeiden vastaanottajien puolueettomuus ja objektiivisuus varmistetaan mahdollisimman hyvin, onnistumisen yksikkökohtaisessa koulutuksessa pitäisi lisääntyä. On muistettava, että lennonjohtajan koulutuksen yhteenlaskettujen kustannusten määräksi, palkka mukaan luettuna, on arvioitu 150 000–400 000 euroa. Tämän vuoksi epäonnistuminen koulutuksen lopussa tulee varsin kalliiksi.

Yksikkökohtaisen koulutuksen ja täydennyskoulutuksen vaatimusten kiristämisestä aiheutuvaa lisähenkilöstön tarvetta voidaan rajoittaa asianmukaisella toissijaisuudella, jonka mukaan kansalliset viranomaiset voivat parhaiten arvioida yksikköjen toiminnalliset tarpeet hyväksyessään koulutusta tai pätevyyden ylläpitämistä koskevia suunnitelmia.

Lupakirjojen myöntämisen eri vaiheiden seurannasta aiheutuvat kustannukset voivat nousta vähän. Tämä johtuu osittain tietojen kirjaamisesta tarkastuksia varten. Tässäkin tapauksessa lisäkustannuksia, jotka aiheutuvat nimenomaan tästä direktiivistä, on arvioitava suhteessa muista vaatimuksista kuten laadun ja turvallisuuden hallintajärjestelmistä aiheutuviin kustannuksiin.

Pätevyysvaatimusten yhdenmukaistaminen lisää turvallisuutta ja työn organisoinnin tehokkuutta, myös toiminnallisten ilmatilan lohkojen määrittelyn osalta.

Päätelmät:

Kaiken kaikkiaan kustannusten mahdollista lisääntymistä lyhyellä aikavälillä todennäköisesti kompensoi työvoiman käytön järkiperaistuminen pitkällä aikavälillä. On myös tärkeää muistaa, että direktiivi lisää lentomatkustajien turvallisuutta.

9. RAHOITUSVAIKUTUKSET

Tähän ehdotukseen ei sisälly rahoitus selvitystä.

Tässä ehdotuksessa vahvistetuissa päätöksentekomenettelyissä käytetään jo perustettua komiteaa (puiteasetuksen (EY) N:o 2004/549) 5 artiklalla perustettu yhtenäisen ilmatilan komitea).

10. PÄÄTELMÄT

Edellä olevan perusteella komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle, että ne hyväksyisivät liitteenä olevan direktiiviehdotuksen.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

yhteisön lennonjohtajan lupakirjasta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen¹,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon²,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon³,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä⁴,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevien säädösten täytäntöönpano edellyttää lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa 10 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 550/2004⁵ (palvelujen tarjoamista koskeva asetusta) 5 artiklan mukaisesti aikaisempaa yksityiskohtaisempaa lainsäädäntöä erityisesti lennonjohtajien lupakirjoja koskevista järjestelyistä, jotta voidaan parantaa lupakirjojen saatavuutta ja edistää niiden vastavuoroista tunnustamista.
- (2) Yhteisön lupakirjan käyttöönotolla tunnustetaan lennonjohtajien erityinen merkitys lennonjohdon turvallisuudelle. Lisäksi yhteisön pätevyysvaatimusten vahvistaminen vähentää alan hajanaisuutta ja edistää työn organisoimista tehostamista lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien alueellisen yhteistyön lisääntyessä. Sen vuoksi tämä direktiivi on olennainen osa yhtenäistä eurooppalaista ilmatilaa koskevaa lainsäädäntöä.

---

¹ EUVL
² EUVL
³ EUVL
⁴ EUVL
⁵ EUVL L 96, 31.3.2004, s. 10.

- (3) Pätevyysvaatimusten asettamisessa direktiivi on sopivin väline, koska siinä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus päättää keinoista, joilla yhteisesti sovitut vaatimukset voidaan täyttää.
- (4) Direktiivin olisi perustuttava olemassa oleviin kansainvälisiin vaatimuksiin. Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö ICAO on antanut lennonjohtajien lupakirjoista määräyksiä, joihin sisältyy myös kielitaitovaatimuksia. Euroopan lennonvarmistusjärjestö Eurocontrol, joka perustettiin lennonvarmistusalan yhteistyöstä 13 päivänä joulukuuta 1960 tehdyllä kansainvälisellä yleissopimuksella, on laatinut Eurocontrolin turvallisuusvaatimuksia. Tällä direktiivillä saatetaan lennonjohtajia koskevassa Eurocontrolin turvallisuusvaatimuksessa 5 vahvistetut vaatimukset asetuksen (EY) N:o 550/2004 4 artiklan mukaisesti osaksi yhteisön lainsäädäntöä.
- (5) Yhteisön lentoliikenteen erityispiirteet edellyttävät yhteisön pätevyysvaatimusten tehokasta soveltamista lennonjohtajiin, jotka ovat yleistä ilmaliikennettä harjoittavien lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien palveluksessa.
- (6) Kun jäsenvaltiot toteuttavat toimia varmistaakseen yhteisön vaatimusten noudattamisen, valvonnasta ja noudattamisen varmistamisesta vastaavien viranomaisten olisi oltava riittävän riippumattomia koulutuksen tarjoajista. Viranomaisten on myös kyettävä hoitamaan tehtävänsä tehokkaasti.
- (7) Lennonvarmistuspalvelujen tarjoaminen edellyttää erittäin ammattitaitoista henkilöstöä, jonka pätevyys voidaan osoittaa monin tavoin. Lennonjohdon osalta asianmukainen tapa on yhteisön lupakirja, jota voidaan pitää yksittäiselle lennonjohtajalle kuuluvana todistuksena. Lupakirjaan merkityllä kelpuutuksella ilmoitetaan, millaista ilmaliikennepalvelua lennonjohtaja on pätevä tarjoamaan. Lupakirjassa olevilla merkinnöillä ilmoitetaan myös lennonjohtajan erityinen pätevyys sekä valvontaa suorittavien tahojen myöntämä valtuutus tarjota tiettyä sektoria tai sektoriryhmää koskevia palveluja. Tämän vuoksi viranomaisilla pitää olla lupakirjoja myöntäessään tai merkintöjen voimassaoloa jatkaessaan mahdollisuus arvioida lennonjohtajien pätevyys. Viranomaisten pitää myös voida keskeyttää lupakirjan voimassaolo peruuttamalla siihen tehdyt merkinnät, jos pätevyyttä epäillään. Oikeudenmukaisten toimintatapojen edistämiseksi tässä direktiivissä ei pitäisi ilman muuta yhdistää vaaratilannetta lupakirjan voimassaolon keskeyttämiseen. Lupakirjan peruuttamista olisi pidettävä viimeisenä keinona äärimmäisissä tapauksissa, jotka eivät liity pätevyyden epäilemiseen.
- (8) Jotta voitaisiin saada jäsenvaltiot luottamaan toistensa lupakirjajärjestelmiin, on annettava yhteisön säännöt lupakirjojen saamisesta ja voimassa pitämisestä. Sen vuoksi on tärkeää yhdenmukaistaa lennonjohtajan ammattiin pääsyä koskevat vaatimukset. Tavoitteena on lupakirjojen tunnustaminen kaikkialla yhteisössä, mikä lisäksi vapautta liikkuvuutta ja parantaisi lennonjohtajien saatavuutta.
- (9) Jotta pätevyysvaatimukset olisivat keskenään verrattavissa kaikkialla yhteisössä, ne on esitettävä selvästi ja yleisesti hyväksytyllä tavalla. Tämä auttaa varmistamaan turvallisuuden paitsi yhden lennonvarmistuspalvelun tarjoajan valvomassa ilmatilassa myös etenkin eri palveluntarjoajien välisellä rajapinnalla.

- (10) Pohjakoulutuksen tavoitteet määritellään ohjeissa, jotka on laadittu Eurocontrolin jäsenvaltioiden pyynnöstä ja joita pidetään asianmukaisina standardeina. Koska yksikkökohtaiselta koulutukselta puuttuvat yleisesti hyväksytyt standardit, on toteutettava eräitä toimenpiteitä, jotka koskevat myös tarkastajien hyväksymistä, jotta voidaan varmistaa korkeiden pätevyysvaatimusten noudattaminen. Tämä on erityisen tärkeää siksi, että yksikkökohtainen koulutus on hyvin kallista ja turvallisuuden kannalta ratkaisevaa.
- (11) Viestinnällä on tärkeä merkitys monissa vaaratilanteissa ja onnettomuuksissa. Sen vuoksi ICAO on hyväksynyt kielitaitoa koskevia vaatimuksia. Tällä direktiivillä varmistetaan näiden kansainvälisesti hyväksytyjen vaatimusten soveltaminen.
- (12) Eurocontrolin jäsenvaltioiden pyynnöstä on laadittu lääketieteellisiä vaatimuksia, joita pidetään hyväksyttävänä välineinä noudattamisen varmistamiseksi.
- (13) Koulutuksen tarjoamista koskevia todistusmenettelyjä olisi pidettävä turvallisuuden kannalta ratkaisevana tekijänä, jolla edistetään koulutuksen laatua. Koulutusta olisi pidettävä samanlaisena palveluna kuin lennonvarmistuspalveluja, joihin sovelletaan myös todistuksia. Tällä direktiivillä olisi mahdollistettava koulutusta koskevien todistusten antaminen koulutuksen lajin, koulutuspalvelujen ryhmän tai koulutus- ja lennonvarmistuspalvelujen ryhmän mukaan, ottaen huomioon koulutuksen erityispiirteet. Olisi otettava asianmukaisesti huomioon myös koulutuslaitokset, joissa annetaan koulutusta sotilaslennonjohtajan lupakirjaa varten, jotta säännöksiä voidaan mahdollisuuksien mukaan soveltaa myös sotilaslennonjohtajiin.
- (14) Tällä direktiivillä vahvistetaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen pitkäaikainen oikeuskäytäntö todistusten vastavuoroisen tunnustamisen ja työntekijöiden vapaan liikkuvuuden alalla. Perusperiaatteita ovat suhteellisuus, vastaavuuden arviointi, korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen perustelevuus ja asianmukaisten valitusmenettelyjen vahvistaminen. Näitä perusperiaatteita olisi sovellettava ilmaliikenteen hallintaan aikaisempaa näkyvämmiin.
- (15) Lennonjohtajan ammattiin kohdistuu teknisiä uudistuksia, jotka vaativat pätevyyden jatkuvaa ajantasaistamista. Tällä direktiivillä on tarkoitus mahdollistaa tällainen mukauttaminen tekniikan ja tieteen kehittymiseen komiteamenettelyllä.
- (16) Tällä direktiivillä voi olla vaikutusta lennonjohtajien päivittäiseen työskentelyyn. Komission olisi tiedotettava asianmukaisesti työmarkkinaosapuolille kaikista sellaisista toimenpiteistä, joilla on huomattavia vaikutuksia työmarkkinoihin, ja kuultava niitä näistä toimenpiteistä. Sen vuoksi on kuultu Euroopan tason työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua edistävien alakohtaisten neuvottelukomiteoiden perustamisesta 20 päivänä toukokuuta 1998 tehdyllä komission päätöksellä 98/500/EY⁶ perustettua työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua edistävää neuvottelukomiteaa.

---

⁶ EYVL L 225, 12.8.1998, s. 27.

- (17) Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava säännöt tämän direktiivin mukaisesti annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja varmistettava niiden täytäntöönpano kaikin tarvittavin toimenpitein. Kyseisten seuraamusten olisi oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.
- (18) Tämän direktiivin täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet olisi vahvistettava menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁷ mukaisesti,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla
Kohde ja soveltamisala

1. Tämän direktiivin tavoitteena on tiukentaa turvallisuutta koskevia vaatimuksia ja parantaa yhteisön lennonjohtajärjestelmän toimintaa säätämällä yhteisön lennonjohtajan lupakirjan myöntämisestä.

Lupakirjalla vahvistetaan lennonjohtajan ammattiin pääsyä ja ammatin harjoittamista koskevat edellytykset.
2. Tätä direktiiviä sovelletaan lennonjohtajaoppilaan lupakirjan hakijoihin ja lennonjohtajiin, jotka ovat pääasiassa yleistä ilmaliikennettä koskevien lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien palveluksessa.

2 artikla
Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. 'lennonjohtajalla' henkilöä, jolla on oikeus antaa lennonjohtopalveluja joko työpaikkakouluttajan valvonnassa tai itsenäisesti;
2. 'lennonjohtopalvelulla' palvelua, jota annetaan ilma-alusten välisten törmäysten välttämiseksi, ilma-alusten esteisiin törmäysten välttämiseksi lentopaikan liikennealueella sekä ilmaliikennevirtojen sujuvuuden ja täsmällisyyden varmistamiseksi;
3. 'lennonvarmistuspalvelujen tarjoajilla' julkisia ja yksityisiä tahoja, jotka tarjoavat lennonvarmistuspalveluja yleiselle ilmaliikenteelle;
4. 'lupakirjalla' minkä tahansa nimistä todistusta, joka on myönnetty tämän direktiivin mukaisesti, jossa on tämän direktiivin mukaiset merkinnät ja joka oikeuttaa sen laillisen haltijan antamaan lennonjohtopalveluja lupakirjaan merkittyjen oikeuksien mukaisesti;

---

⁷ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

5. 'kelpuutuksella' lupakirjaan merkittyä tai siihen liittyvää valtuutusta, joka muodostaa lupakirjan osan ja jossa määritellään ne erityiset ehdot, oikeudet tai rajoitukset, jotka koskevat kyseistä lupakirjaa; lupakirjassa on oltava vähintään yksi seuraavista kelpuutuksista:
- a) näkölähilennonjohto
  - b) mittarilähilennonjohto
  - c) menetelmälähestymislennonjohto
  - d) valvontalähestymislennonjohto
  - e) menetelmäalueenlennonjohto
  - f) valvonta-alueenlennonjohto;
6. 'merkinnällä' lupakirjaan merkittyä valtuutusta ja erityisesti seuraavia:
- a) kelpuutusmerkintä, jolla ilmoitetaan ne erityiset ehdot, oikeudet tai rajoitukset, jotka koskevat kyseistä kelpuutusta,
  - b) yksikön hyväksyntämerkintä, jolla ilmoitetaan ICAO-paikkatunnus sekä sektorit ja/tai työpisteet, joissa lupakirjan haltija on pätevä työskentelemään,
  - c) kielitaitomerkintä, jolla ilmoitetaan haltijan kielitaito ja
  - d) koulutusmerkintä, jolla ilmoitetaan pätevyys antaa työpaikkakoulutusta;
- merkintä voi liittyä kelpuutukseen tai lupakirjaan, ja se on osa lupakirjaa.
7. 'ICAO-paikkatunnuksella' nelikirjaimista koodia, joka on muodostettu ICAOn käsikirjassa DOC 7910 annettujen sääntöjen mukaisesti ja joka osoittaa kiinteän ilmailuaseman sijainnin;
8. 'sektorilla' lennonjohtoalueen osaa ja/tai lentotiedotusalueen/ylemmän lentotiedotusalueen osaa;
9. 'koulutuksella' kaikkia teoriakursseja, käytännön harjoituksia – simulaatio mukaan luettuna – ja työpaikkakoulutusta, joka on tarpeen turvallisten ja korkealaatuisten lennonjohtopalvelujen antamisen edellyttämän pätevyyden saavuttamiseksi; koulutus muodostuu seuraavista:
- a) pohjakoulutus, johon sisältyy perus- ja kelpuutuskoulutus ja jonka suorittamisesta myönnetään oppilaslupakirja;
  - b) yksikkökohtainen koulutus, johon sisältyy siirtymäkoulutus, työpaikkakoulutusta edeltävä koulutus ja työpaikkakoulutus ja jonka suorittamisesta myönnetään lennonjohtajan lupakirja;
  - c) täydennyskoulutus, jolla lupakirjan merkinnät pidetään voimassa;

- d) työpaikkakouluttajien koulutus, jonka suorittamisesta myönnetään työpaikkakouluttajan merkintä;
- e) kokeiden vastaanottajien ja/tai tarkastajien koulutus;
10. 'koulutuksen tarjoajalla' organisaatiota, joka saa kansallisen valvontaviranomaisen antaman todistuksen nojalla tarjota yhtä tai useampaa tässä artiklassa määritellyistä koulutuslajeista ja jolla on oikeus toimittaa tässä tarkoituksessa hyväksyttäväksi kursseja sekä yksiköiden koulutussuunnitelmia ja pätevyyden ylläpitosuunnitelmia;
11. 'ohjeiden *Guidelines for Common Core Content and Training Objectives for Air Traffic Controllers' Training* tavoitteissa vahvistetuilla pätevyysvaatimuksilla' tavoitteita, jotka lennonjohtajaoppilaiden on saavutettava perus- ja kelpuutuskoulutuksessa siten kuin on määritelty Eurocontrolin julkaisussa '*Guidelines for Common Core Content and Training for Air Traffic Controllers' Training (Phase I: Revised)*, HRS/TSP-002-GUI-01, toinen painos, 20.7.2001, ja Eurocontrolin julkaisussa '*Guidelines for Common Core Content and Training for Air Traffic Controllers' Training (Phase II)*, HUM.ET1.ST05.1000-GUI-02, ensimmäinen painos, 20.7.2000;
12. 'lennonjohtajien eurooppalaista luokan 3 lääketieteellistä kelpoisuustodistusta koskevilla vaatimuksilla' vaatimuksia, jotka vahvistetaan Eurocontrolin julkaisussa *Requirements for European Class 3 Medical Certification of Air Traffic Controllers*, HUM.ET1.ST08.10000-STD-02, ensimmäinen painos, 31.1.2003;
13. 'yksikön pätevyyden ylläpitosuunnitelmalla' hyväksytyä suunnitelmaa, jossa ilmoitetaan menetelmä, jolla yksikkö pitää yllä lupakirjan haltijoidensa pätevyyttä.

3 artikla

Kansallinen valvontaviranomainen

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä tai perustettava kansallisena valvontaviranomaisena toimiva elin tai elimiä, jotka hoitavat tässä direktiivissä tällaiselle viranomaiselle osoitettuja tehtäviä.
2. Kansallisten valvontaviranomaisten on oltava riippumattomia koulutuksen tarjoajista. Riippumattomuus saavutetaan erottamalla kansalliset valvontaviranomaiset ja tällaisten palvelujen tarjoajat asianmukaisesti toisistaan vähintään toiminnallisella tasolla.
- Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset valvontaviranomaiset käyttävät toimivaltuuksiaan puolueettomasti ja avoimesti.
3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kansallisten valvontaviranomaisten nimet ja osoitteet ja kaikki niiden muutokset sekä toimenpiteet, joita on toteutettu 2 kohdan noudattamisen varmistamiseksi.

4 artikla
Lupakirjoja koskevat periaatteet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lennonjohtopalveluja antavat ainoastaan lennonjohtajat, joilla on asianmukainen lupakirja.
2. Lupakirja on annettava jokaiselle, joka on pätevä toimimaan lennonjohtajana tai lennonjohtajaoppilana.
3. Lupakirjan myöntäminen edellyttää seuraavia:
  - a) lennonjohtajaoppilaan lupakirjan osalta yksi tai useampia kelpuutuksia,
  - b) lennonjohtajan lupakirjan osalta yksi tai useampia kelpuutuksia ja merkintöjä.
4. Lupakirjan hakijoiden on todistettava olevansa päteviä toimimaan lennonjohtajina tai lennonjohtajaoppilaina. Pätevyys on todistettava osoittamalla tiedot, kokemus, taidot ja kielitaito.
5. Lupakirja on sen henkilön omaisuutta, jolle se on myönnetty ja joka allekirjoittaa sen.

Lupakirjan voimassaolo voidaan keskeyttää, jos lennonjohtajan pätevyyttä epäillään tai jos on kyseessä vakava laiminlyönti. Lupakirja voidaan peruuttaa ainoastaan väärinkäytötapauksissa.
6. Lennonjohtajaoppilaan lupakirja oikeuttaa haltijansa antamaan lennonjohtopalveluja työpaikkakouluttajan valvonnassa. Tätä tarkoitusta varten lennonjohtajaoppilaan lupakirjaan on sisällyttävä kelpuutus, jossa täsmennetään, minkälaista lennonjohtopalvelua lupakirjan haltijaa koulutetaan antamaan.
7. Lupakirja on voimassa ainoastaan, jos siihen sisältyy voimassa oleva lääketieteellinen kelpoisuustodistus.

5 artikla
Lupakirjan saamisen edellytykset

1. Lennonjohtajaoppilaan lupakirja, jossa on vähintään yksi kelpuutus, myönnetään hakijoille:
  - a) jotka ovat suorittaneet vähintään keskiasteen koulutuksen tai yliopisto-opintoihin oikeuttavan koulutuksen;
  - b) ovat suorittaneet kyseisen kelpuutuksen tai kelpuutusmerkinnän edellyttämän hyväksytyin pohjakoulutuksen, johon sisältyy käytännön harjoittelu ja simulaattoriharjoittelu tämän direktiivin liitteessä I olevan A osan mukaisesti;
  - c) joilla on voimassaoleva lääketieteellinen kelpoisuustodistus ja
  - d) jotka ovat osoittaneet riittävät kielitaidot liitteessä II olevien vaatimusten mukaisesti.

2. Lennonjohtajan lupakirja, johon sisältyvät kelpuutukset, joihin oikeuttava koulutus on hyväksyttävästi suoritettu, sekä tarvittavat merkinnät, myönnetään hakijoille:
  - a) jotka ovat vähintään 21-vuotiaita; jäsenvaltiot voivat kuitenkin säätää menettelystä, jolla tästä vaatimuksesta voidaan poiketa erityisesti, jos hakija on koulutuksessa osoittanut olevansa pätevä suorittamaan toiminnot turvallisesti;
  - b) joilla on lennonjohtajaoppilaan lupakirja ja jotka ovat suorittaneet hyväksytyt yksikkökohtaisen koulutuksen ja läpäisseet aiheelliset kokeet ja tarkastukset liitteessä I olevassa B osassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti;
  - c) joilla on voimassaoleva lääketieteellinen kelpoisuustodistus ja
  - d) jotka ovat osoittaneet riittävät kielitaidot liitteessä II olevien vaatimusten mukaisesti.
3. Työpaikkakouluttajan lupakirjamerkintä myönnetään lennonjohtajan lupakirjan haltijoille:
  - a) joilla on ollut välittömästi edeltävinä ajanjaksoina, joiden keston kansallinen valvontaviranomainen vahvistaa, oikeus kelpuutukseen ja merkintään, jota koskevaa koulutusta he saavat antaa kyseisessä yksikössä;
  - b) jotka ovat suorittaneet hyväksytyt työpaikkakouluttajakurssin, jonka aikana vaaditut tiedot ja opetustaidot arvioidaan asianmukaisin kokein.

6 artikla

Kelpuutusten ja merkintöjen voimassaolon säilyttämisen edellytykset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että merkinnän voimassaoloa jatketaan 12 kuukaudella, jos lennonvarmistuspalvelun tarjoaja osoittaa, että:
  - a) hakija on viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana harjoittanut lupakirjan mukaisia oikeuksia vähintään tietyn tuntimäärän, joka ilmoitetaan yksikön pätevyuden ylläpitosuunnitelmassa;
  - b) hakijan pätevyys harjoittaa merkinnän mukaisia oikeuksia on arvioitu liitteessä I olevassa C osassa vahvistettujen vaatimusten mukaisesti ja
  - c) hakijalla on voimassa oleva lääketieteellinen kelpoisuustodistus.
2. Työpaikkakouluttajan merkintä on voimassa 36 kuukautta, ja voimassaolo voidaan uusia, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.
3. Kelpuutuksen haltija, joka ei ole antanut minkään merkinnän nojalla kyseiseen kelpuutukseen liittyvää lennonjohtopalvelua minkä tahansa viiden vuoden ajanjakson aikana, ei saa käyttää kyseisen kelpuutuksen antamaa oikeutta ennen kuin hän on täyttänyt arviointia ja koulutusta koskevat vaatimukset, joilla varmistetaan, että haltija on pätevä aloittamaan kyseistä kelpuutusta koskevan yksikkökohtaisen koulutuksen.

4. Yksikkökohtaisen merkinnän voimassaolo päättyy, jos haltija ei ole antanut tiettyä vähimmäistuntimäärää kyseisen merkinnän mukaista lennonjohtopalvelua yksikön pätevyyden ylläpitosuunnitelmassa vahvistettuina ajanjaksoina, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 kohdan soveltamista.
5. Kelpuutusmerkinnän voimassa pitämiseen vaadittavaa vähimmäistyötuntimäärää ilman koulutustehtäviä voidaan työpaikkakouluttajien osalta vähentää suhteessa aikaan, joka on käytetty harjoittajien kouluttamiseen työpisteissä, joiden osalta voimassaolon jatkamista haetaan.

7 artikla

Lennonjohtajan kelpuutukset ja kelpuutusmerkinnät

1. Lupakirjoissa on oltava yksi tai useampi 2–7 kohdassa määritellyistä kelpuutuksista, joilla ilmoitetaan palvelu, jota lupakirjan haltija saa antaa. Tässä artiklassa ilmoitettujen kelpuutusmerkintöjen lisäksi kelpuutus on vahvistettava merkinnällä, jossa ilmoitetaan kielitaito, ICAO-paikkatunnus sekä yksikkö, työpiste ja sektori tai sektoriryhmä.
2. Näkölähilennonjohto ADV (*Aerodrome Control Visual*): kelpuutus osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua lähiliikenteelle lentopaikalla, jolla ei ole julkaistuja mittarilähestymis- tai –lähtömenettelyjä.
3. Mittarilähilennonjohto ADI (*Aerodrome Control Instrument*): kelpuutus osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua lähiliikenteelle lentopaikalla, jolla on julkaistut mittarilähestymis- tai –lähtömenettelyt; tähän kelpuutukseen on sisällyttävä vähintään yksi seuraavista kelpuutusmerkinnöistä:
  - a) torni TWR (*Tower Control*): merkintä osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lähilennonjohtopalvelua, joka suoritetaan yhdestä toimintapisteestä;
  - b) maaliikenne GMC (*Ground Movement Control*): merkintä osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä johtamaan liikennettä maassa;
  - c) maaliikennevalvonta GMS (*Ground Movement Surveillance*): merkintä, joka myönnetään GMC- tai TWR-merkinnän lisäksi, osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä johtamaan liikennettä maassa käyttäen kenttäalueen liikenteen valvontajärjestelmiä;
  - d) ilmaliikenne AIR (*Air Control*): merkintä osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä johtamaan liikennettä ilmassa;
  - e) lähiliikennetutka RAD (*Aerodrome Radar Control*): merkintä, joka myönnetään AIR- tai TWR-merkinnän lisäksi, osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lähilennonjohtopalvelua valvontatutkaa käyttäen.
4. Menetelmälähestymislennonjohto APP (*Approach Control Procedural*): kelpuutus osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua saapuville, lähteville tai ylilentäville ilma-aluksille ilman valvontalaitteiden käyttöä.

5. Valvontalähestymislennonjohto APS (*Approach Control Surveillance*): kelpuutus osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua saapuville, lähteville tai ylilentäville ilma-aluksille valvontalaitteiden avulla; kelpuutukseen on sisällyttävä vähintään yksi seuraavista kelpuutusmerkinnöistä:
- a) tutka RAD (*Radar*): merkintä osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lähestymislennonjohtopalvelua ensiö- ja/tai toisiotutkan avulla;
  - b) tarkkuuslähestymistutka PAR (*Precision Approach Radar*): merkintä, joka myönnetään RAD-merkinnän lisäksi, osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan tarkkuuslähestymistutkan avulla tarkkuuslähestymispalvelua maasta käsin ilma-alukselle, joka suorittaa loppulähestymistä kiitotielle;
  - c) valvontatutkalähestyminen SRA (*Surveillance Radar Approach*): merkintä, joka myönnetään RAD-merkinnän lisäksi, osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan valvontalaitteiden avulla muuta kuin tarkkuuslähestymispalvelua maasta käsin ilma-alukselle, joka suorittaa loppulähestymistä kiitotielle;
  - d) automatiikkaan perustuva valvonta ADS (*Automatic Dependent Surveillance*): merkintä osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lähestymislennonjohtopalvelua automatiikkaan perustuvan valvonnan avulla;
  - e) siirtymälennonjohto TCL (*Terminal Control*): merkintä, joka myönnetään RAD- tai ADS-merkinnän lisäksi, osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua valvontalaitteiden avulla lähestymisalueella ja/tai sen viereisillä sektoreilla, jotka on nimetty siirtymälennonjohtoa varten.
6. Menetelmäalueenlennonjohto ACP (*Area Control Procedural*): kelpuutus osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua ilma-aluksille ilman valvontalaitteiden käyttöä.
7. Valvonta-alueenlennonjohto ACS (*Area Control Surveillance*): kelpuutus osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua ilma-aluksille käyttäen valvontalaitteita; kelpuutukseen on sisällyttävä vähintään yksi seuraavista kelpuutusmerkinnöistä:
- a) tutka RAD (*Radar*): merkintä osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan alueenlennonjohtopalvelua valvontatutkan avulla;
  - b) automatiikkaan perustuva valvonta ADS (*Automatic Dependent Surveillance*): merkintä osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan alueenlennonjohtopalvelua automatiikkaan perustuvan valvonnan avulla;
  - c) siirtymälennonjohto TCL (*Terminal Control*): merkintä, joka myönnetään RAD- tai ADS-merkinnän lisäksi, osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua valvontalaitteiden avulla lähestymisalueella ja/tai sen viereisillä sektoreilla, jotka on nimetty siirtymälennonjohtoa varten;
  - d) valtamerilennonjohto OCL (*Oceanic Control*): merkintä osoittaa, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan lennonjohtopalvelua valtamerilennonjohtoalueella.

8. Jos jäsenvaltioiden vastuulla olevassa ilmatilassa harjoitetun lentoliikenteen erityispiirteet sitä edellyttävät, jäsenvaltiot voivat määritellä kansallisia merkintöjä, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.
9. Työpaikkakouluttajan lupakirjamerkinnällä ilmoitetaan, että lupakirjan haltija on pätevä antamaan koulutusta ja suorittamaan valvontaa toiminnallisessa työpisteessä voimassa olevan kelpuutuksen kattamien alueiden osalta.
10. Muutokset, joita tähän artiklaan tehdään tekniikan tai tieteen kehittymisen vuoksi, on hyväksyttävä 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

8 artikla
Kielitaitovaatimukset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lennonjohtajat voivat osoittaa kykynsä puhua ja ymmärtää englantia tyydyttävästi. Kielitaidon arviointiin sovelletaan liitteessä II vahvistettua arviointiasteikkoa. Kielitaiton on vastattava vähintään kyseisessä liitteessä määriteltyjen kielitaitovaatimusten tasoa 4.
2. Muutokset, joita tähän artiklaan ja liitteeseen II tehdään tekniikan tai tieteen kehittymisen vuoksi, on hyväksyttävä 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.
3. Hakijan kielitaito on arvioitava muodollisesti säännöllisin väliajoin lukuun ottamatta tapausta, jossa hakijan kielitaito vastaa tasoa 6.

Arviointiväli saa olla enintään 3 vuotta sellaisten hakijoiden osalta, joiden kielitaito vastaa tasoa 4, ja enintään 6 vuotta sellaisten hakijoiden osalta, joiden kielitaito vastaa tasoa 5.

4. Jäsenvaltiot voivat asettaa paikallisia kielitaitovaatimuksia, jos sitä pidetään turvallisuuden kannalta tarpeellisena. Vaadittava kielitaidon taso saa kuitenkin olla enintään ICAOn kielitaitotestin taso 4. Kielitaito on osoitettava koulutuksen tarjoajan antamalla todistuksella tai kielikoulutusta antavan laitoksen myöntämällä vastaavalla todistuksella.
5. Kielitaidon todistaminen on ilmoitettava lupakirjassa erityisellä kielitaitomerkinnällä.

9 artikla
Lääketieteelliset vaatimukset

1. Lääketieteelliset kelpoisuustodistukset on annettava lennonjohtajien eurooppalaista luokan 3 lääketieteellistä kelpoisuustodistusta koskevien vaatimusten mukaisesti.

Kansallisen valvontaviranomaisen hyväksymät ilmailulääkärit antavat lausunnot näiden vaatimusten perusteella.

Hakijoiden lääkärintarkastuksissa on otettava asianmukaisella tavalla huomioon hakijan ikä ja työpaikan erityispiirteet suhteellisuusperiaatetta noudattaen.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tutkittavien oikeudenmukaisen kohtelun turvaamiseksi otetaan käyttöön tehokkaat valitusmenettelyt ja että lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat toteuttavat tarvittavat toimenpiteet tapauksissa, joissa lupakirjan haltijalle ei voida antaa voimassa olevaa lääketieteellistä kelpoisuustodistusta.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että otetaan käyttöön lääketieteellisen kelpoisuuden heikentymistapausten käsittelemiseksi menettelyt, joiden mukaisesti lupakirjan haltijat voivat ilmoittaa työnantajalleen, jos he tietävät lääketieteellisen kelpoisuutensa heikentyneen tai jos he ovat psykoaktiivisten aineiden tai lääkkeiden vaikutuksen alaisena niin, että se voisi estää heitä käyttämästä lupakirjan mukaisia oikeuksia turvallisesti ja asianmukaisesti, jotta lennonvarmistuspalvelujen tarjoajat voivat seurata lennonjohtajia psykoaktiivisten aineiden väärinkäytön selville saamiseksi ja ohjeistaa lääkkeitä käyttäviä lennonjohtajia.
4. Muutokset, joita 2 artiklan 12 kohtaan tehdään tekniikan tai tieteen kehittymisen vuoksi, on hyväksyttävä 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

10 artikla

Koulutuksen tarjoajien todistukset

1. Lennonjohtajien koulutuksen tarjoamiselta yhteisössä on edellytettävä kansallisten valvontaviranomaisten antamaa todistusta.
2. Todistuksia koskeviin vaatimuksiin on sisällyttävä tekninen ja toiminnallinen pätevyys sekä kyky järjestää pedagogisesti tehokkaita kursseja siten kuin liitteessä III olevassa 1 kohdassa määritellään.
3. Todistushakemukset on toimitettava sen jäsenvaltion kansallisille valvontaviranomaisille, jossa hakijan pääasiallinen toimipaikka ja mahdollinen rekisteröity toimisto sijaitsevat.

Kansallisten valvontaviranomaisten on annettava todistukset, jos liitteessä III olevan 1 kohdan vaatimukset täyttyvät.

Todistuksia voidaan antaa erikseen kullekin 2 artiklan 9 kohdassa määritellylle koulutuksen lajille tai muihin lennonvarmistuspalveluihin yhdistetylle koulutukselle, jolloin koulutusta ja lennonvarmistuspalvelua pidetään palvelukokonaisuutena.

4. Todistuksissa on määriteltävä koulutuksen tarjoajien oikeudet ja velvollisuudet.
Todistusten antamiseen saa soveltaa ainoastaan liitteessä III olevan 2 ja 3 kohdan edellytyksiä. Näiden edellytysten on oltava objektiivisesti perusteltuja, syrjimättömiä, suhteellisia ja avoimia.
5. Kansallisten valvontaviranomaisten on seurattava vaatimusten ja todistuksia koskevien edellytysten noudattamista. Jos kansallinen valvontaviranomainen toteaa, että todistuksen haltija ei enää täytä näitä vaatimuksia tai edellytyksiä, sen on toteutettava aiheelliset toimenpiteet, joihin voi sisältyä todistuksen peruuttaminen.
6. Jäsenvaltioiden on tunnustettava toisessa jäsenvaltiossa annetut todistukset.

11 artikla
Koulutuksen tarjoajien kirjanpito

1. Riippumatta siitä, mitkä ovat koulutuksen tarjoajien omistusjärjestelyt tai oikeudellinen muoto, niiden on laadittava, tarkastutettava ja julkaistava tilinpäätös.

Kirjanpidossa on noudatettava yhteisön hyväksymiä kansainvälisiä tilinpitostandardeja. Jos kansainvälisten tilinpitostandardien täysimittainen noudattaminen ei ole koulutuksen tarjoajan oikeudellisen aseman vuoksi mahdollista, koulutuksen tarjoajan on pyrittävä noudattamaan kyseisiä standardeja mahdollisimman hyvin.
2. Joka tapauksessa koulutuksen tarjoajien on julkaistava vuosikertomus ja niille on tehtävä säännöllisesti riippumaton tilintarkastus.
3. Koulutuksen tarjoajien on koulutusta antaessaan täsmennettävä sisäisessä kirjanpidossaan eri koulutuspalvelujen kulut ja tuotot sekä tehtävä tarvittaessa konsernitilinpäätös muista kuin koulutuspalveluista siten kuin niiden olisi tehtävä, jos kyseisten palvelujen tuottajina olisivat erilliset yritykset.
4. Jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltaiset viranomaiset, joilla on oikeus tutustua koulutuksen tarjoajien kirjanpitoon.
5. Jäsenvaltiot voivat soveltaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002⁸ 9 artiklassa annettuja siirtymäsäännöksiä koulutuksen tarjoajiin, jotka kuuluvat kyseisen asetuksen soveltamisalaan.
6. Koulutuksen tarjoajat, jotka antavat koulutusta sotilaslennonjohtajan lupakirjaa varten, vapautetaan 1, 2 ja 3 kohdassa säädetyistä velvollisuuksista.

12 artikla
Pätevyysvaatimusten noudattamisen varmistaminen

1. Jotta lennonjohtajilla olisi riittävä pätevyys tehtävien suorittamiseen korkeiden turvallisuusvaatimusten mukaisesti, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset valvontaviranomaiset valvovat ja seuraavat lennonjohtajien koulutusta.

Tämä vastuu koskee seuraavia tehtäviä:

- a) lupakirjojen antaminen, voimassa pitäminen, voimassaolon keskeyttäminen ja peruuttaminen,
- b) todistusten antaminen koulutuksen tarjoajille,
- c) kurssien sekä yksiköiden koulutussuunnitelmien ja pätevyyden ylläpitosuunnitelmien hyväksyminen,
- d) tasotarkastajien hyväksyminen

---

⁸ EYVL L 243, 1.9.2002, s. 1.

- e) koulutusjärjestelmän seuranta ja tarkastaminen ja
  - f) aiheellisten valitus- ja ilmoitusmenettelyjen käyttöönotto.
2. Kansallisten valvontaviranomaisten on perustettava tietokanta, johon tallennetaan tiedot kaikkien lupakirjan haltijoiden pätevyydestä ja kelpuutusmerkintöjen voimassaoloajoista. Tätä varten lennonvarmistuspalvelujen tarjoajien toimintayksikköjen on pidettävä kirjaa jokaisen yksikössä työskentelevän lupakirjan haltijan todellisista työtunneista sektoreilla, sektoriryhmissä tai toimintapisteissä sekä annettava nämä tiedot pyynnöstä kansallisille valvontaviranomaisille.
  3. Kansalliset valvontaviranomaiset hyväksyvät lupakirjan haltijat, joilla on oikeus toimia yksikkökohtaisen koulutuksen ja täydennyskoulutuksen kokeiden vastaanottajina ja tasotarkastajina. Hyväksyntä on voimassa kolme vuotta, ja se voidaan uusia.
  4. Kansallisten valvontaviranomaisten on tarkastettava kaikki lupajärjestelmän osatekijät säännöllisesti siten, että varmistetaan tässä direktiivissä säädettyjen vaatimusten tehokas noudattaminen.

Säännöllisen tarkastamisen lisäksi kansalliset valvontaviranomaiset voivat tehdä tarkastuskäyntejä varmistaakseen tämän direktiivin tehokkaan täytäntöönpanon ja siinä säädettyjen vaatimusten noudattamisen.

Kansallisten valvontaviranomaisten on toimitettava komissiolle vuosittain kertomus tämän direktiivin soveltamisesta ja tarkastusten tuloksista.

5. Kansalliset valvontaviranomaiset voivat päättää antaa tämän artiklan 4 kohdassa mainitut tarkastukset osittain tai kokonaan asetuksen (EY) N:o 550/2004 3 artiklassa tarkoitettujen hyväksytyjen laitosten tehtäväksi.

13 artikla

Lennonjohtajien lupakirjojen vastavuoroinen tunnustaminen

1. Kunkin jäsenvaltion on tunnustettava toisen jäsenvaltion kansallisten valvontaviranomaisten tämän direktiivin mukaisesti antama lupakirja ja siihen liittyvät kelpuutukset ja merkinnät.
2. Jotta haettu merkintä voitaisiin myöntää, kansallisten valvontaviranomaisten on vaadittava, että hakija täyttää merkintään liittyvät erityiset edellytykset, joissa täsmennetään yksikkö, sektori ja työpiste. Jotta voitaisiin arvioida hakijalla jo olevien merkintöjen ja niiden merkintöjen, jotka hänen on tarpeen saada, välinen vastaavuus, lennonvarmistuspalvelujen tarjoajan on yksikön koulutussuunnitelman laatimisen yhteydessä otettava asianmukaisesti huomioon hakijan hankkima pätevyys ja kokemus.
3. Jos hakijalla on lupakirja, jossa on kolmannen maan antama merkintä, tai jäsenvaltion antama sotilaslupakirja, kansallinen valvontaviranomainen voi vaatia, että hakijan on täytettävä tietyn kelpuutuksen ja merkinnän saamista koskevat edellytykset. Lupakirjan vastaavuutta arvioitaessa on otettava asianmukaisesti huomioon kansainvälisten vaatimusten mukaisesti hankittu pätevyys.

4. Kansallisten valvontaviranomaisten on hyväksyttävä yksikön koulutussuunnitelma, johon sisältyy hakijalle ehdotettu koulutus, ja annettava siitä perusteltu päätös neljän viikon kuluessa todisteiden esittämisestä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisista valituksista aiheutuvia myöhästymisiä. Kansallisten valvontaviranomaisten on päätöksissään varmistettava, että syrjimättömyyden ja suhteellisuuden periaatteita noudatetaan.

14 artikla
Komitea

1. Komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 549/2004 5 artiklalla perustettu yhtenäisen ilmatilan komitea.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu määräaika on yksi kuukausi.

3. Komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

15 artikla
Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän direktiivin mukaisesti annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista, ja niiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on annettava tiedoksi komissiolle nämä säännökset viimeistään 16 artiklassa mainittuna päivänä ja niiden muutokset viipymättä.

16 artikla
Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [...] ⁹. Niiden on viipymättä ilmoitettava kirjallisina komissiolle kyseiset säännökset sekä kyseisten säännösten ja tämän direktiivin säännösten välinen vastaavuustaulukko.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

---

⁹ 24 kuukautta voimaantulosta.

17 artikla
Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sen 8 artiklaa sovelletaan .....stä ..... [kaksi vuotta 1 kohdassa säädetystä ajankohdasta].

18 artikla
(Osoitus)

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puheenjohtaja

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE I

Koulutusta koskevat vaatimukset

A OSA

LENNONJOHTAJIEN POHJAKOULUTUSTA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Pohjakoulutuksella on varmistettava, että lennonjohtajaoppilaat täyttävät vähintään ohjeiden *Guidelines for Common Core Content and Training Objectives for Air Traffic Controllers' Training* tavoitteissa vahvistetut pätevyysvaatimukset ja kykenevät lennonjohtajina johtamaan lentoliikennettä turvallisesti, nopeasti ja tehokkaasti. Muutokset, joita 2 artiklan 11 kohtaan tehdään tekniikan tai tieteen kehittymisen vuoksi, on hyväksyttävä 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

Pohjakoulutukseen on sisällyttävä seuraavat aiheet: ilmailulaki, ilmaliikenteen hallinta, mukaan luettuina siviili- ja sotilasilmailun yhteistyömenettelyt, meteorologia, lentosuunnistus, ilma-alukset ja lentoperiaatteet, mukaan luettuna lennonjohtajan ja lentäjän välinen ymmärrys, inhimilliset tekijät, laitteet ja järjestelmät, ammatillinen ympäristö, poikkeavat tilanteet ja hätätilanteet, heikentyneet järjestelmät ja kielitaito, mukaan luettuna radiopuhelinfraseologia.

Näitä aiheita on opetettava siten, että valmistetaan hakijat antamaan erilaisia lennonjohtopalveluja ja korostetaan turvallisuusnäkökohtia. Pohjakoulutukseen on sisällyttävä sekä teoriaa että käytäntöä, myös simulaatioita, ja sen kesto on määriteltävä hyväksytyissä pohjakoulutussuunnitelmissa. Koulutuksessa on saavutettava taidot, joilla varmistetaan, että kokelesta voidaan pitää pätevänä käsittelemään monimutkaisen ja tiheän liikenteen tilanteita, ja jotka helpottavat siirtymistä yksikkökohtaiseen koulutukseen. Kokeleaan pätevyys pohjakoulutuksen jälkeen on arvioitava asianmukaisilla kokeilla.

B OSA

LENNONJOHTAJIEN YKSIKKÖKOHTAISTA KOULUTUSTA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Yksikköjen koulutussuunnitelmissa on määriteltävä yksityiskohtaisesti prosessit ja aika, jotka ovat tarpeen, jotta lennonjohtajan lupakirjan hakija voi soveltaa yksikön menettelyjä paikalliseen alueeseen työpaikkakouluttajan valvonnassa. Hyväksytyyn suunnitelmaan on sisällyttävä tiedot kaikista tasotarkastusjärjestelmän osatekijöistä, mukaan luettuina työjärjestelyt, edistymisen arviointi ja tarkastaminen sekä menettelyt, jotka koskevat ilmoittamista kansalliselle valvontaviranomaiselle.

Yksikkökohtaisen koulutuksen kesto on määriteltävä yksikön koulutussuunnitelmassa. Hyväksytyjen pätevyyden tarkastajien tai arvioijien, joiden on oltava arvioinnissaan puolueettomia ja objektiivisia, on arvioitava vaaditun pätevyyden saavuttaminen aiheellisilla tarkastusmenettelyillä tai jatkuvan arvioinnin järjestelmällä. Tätä tarkoitusta varten kansallisten valvontaviranomaisten on otettava käyttöön valitusmenettelyt, joilla varmistetaan kokeilaiden oikeudenmukainen kohtelu.

C OSA

LENNONJOHTAJIEN TÄYDENNYSKOULUTUSTA KOSKEVAT VAATIMUKSET

Lennonjohtajien lupakirjojen kelpuutusmerkintöjen ja yksikön hyväksyntämerkintöjen voimassa pitämiseksi on annettava täydennyskoulutusta, joka koostuu koulutuksesta lennonjohtajien työllistettävyyden säilyttämiseksi sekä kertauskursseista, hätätilannekoulutuksesta ja tarvittaessa kielikoulutuksesta.

Täydennyskoulutukseen on sisällyttävä sekä teoriaa että käytäntöä ja myös simulaatioita. Tässä tarkoituksessa koulutuksen tarjoajan on laadittava yksikön pätevyyden ylläpitosuunnitelmat, joissa määritellään yksityiskohtaisesti prosessit, henkilöstö ja aika, jotka ovat tarpeen aiheellisen täydennyskoulutuksen toteuttamiseksi ja pätevyyden osoittamiseksi. Nämä suunnitelmat on tarkistettava ja hyväksyttävä vähintään kolmen vuoden välein. Täydennyskoulutuksen kestosta on päätettävä yksikössä työskentelevien lennonjohtajien toiminnan perusteella määräytyvien tarpeiden mukaisesti ottaen erityisesti huomioon menettelyjen tai laitteiden toteutetut tai suunnitellut muutokset tai turvallisuuden hallinnan yleiset vaatimukset. Kunkin lennonjohtajan pätevyys on arvioitava asianmukaisesti vähintään joka kolmas vuosi. Lennonvarmistuspalvelujen tarjoajan on varmistettava, että sovelletaan mekanismeja, joilla taataan niiden lupakirjan haltijoiden oikeudenmukainen kohtelu, joiden merkintöjen voimassaoloa ei voida jatkaa.

ANNEX II

KIELITAITOVAATIMUKSET

Tämän direktiivin 8 artiklassa säädettyjä kielitaitovaatimuksia sovelletaan sekä fraseologian käyttöön että tavalliseen kielenkäyttöön Lupakirjan hakijan tai haltijan kielitaitovaatimusten täytyminen on arvioitava, ja arvioitaessa on osoitettava kielitaidon vastaavan vähintään toiminnallista tasoa (taso 4) tässä liitteessä esitetystä kielitaidon arviointiasteikossa.

Taitavan kielenkäyttäjän on pystyttävä:

- a) viestimään tehokkaasti pelkästään ääneen perustuvissa tilanteissa (puhelin/radiopuhelin) ja henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa;
- b) viestimään yleisistä, konkreettisista ja työhön liittyvistä aiheista täsmällisesti ja selkeästi;
- c) käyttämään yleisluontoisessa tai työhön liittyvässä viestinnässä asianmukaisia viestintästrategioita tiedonvaihtoon sekä väärinymmärrysten tunnistamiseen ja korjaamiseen (esim. tietojen tarkastamiseen, vahvistamiseen tai selventämiseen)
- d) vastaamaan onnistuneesti ja suhteellisen vaivattomasti kielellisiin haasteisiin, joita syntyy kielenkäyttäjälle muutoin tutussa rutiininomaisessa työtilanteessa tai viestintätehtävässä ilmenevistä monimutkaisista tai odottamattomista tapahtumista; ja
- e) käyttämään ilmailyhteisön ymmärtämää murretta tai korostusta.

Kielitaidon arviointiasteikko: Asiantuntijataso, edistynyt taso ja toiminnallinen taso

TASO	ÄÄNTÄMYS EDELLYTTÄÄ ILMAILUYHTEISÖN YMMÄRTÄMÄÄ MURRETTA JA/TAI KOROSTUSTA	RAKENNE KÄYTETTÄVÄT KIELIOPI- JA LAUSERAKENTEET MÄÄRÄYTYVÄT TEHTÄVÄSSÄ KÄYTETTÄVÄN KIELEN MUKAAN	SANAVARASTO	PUHEEN SUJUUVUUS	YMMÄRTÄMINEN	VUOROVAIKUTUS
ASIAANTUNTIJA 6	Ääntämys, painotus, rytmi ja intonaatio häiritsevät tuskin koskaan ymmärtämistä, vaikka puhujan ensimmäinen kieli tai kielen alueelliset vaihtelut saattavatkin vaikuttaa niihin.	Niin perustason kuin monimutkaisetkin kielioppi- ja lauserakenteet ovat johdonmukaisesti hyvin hallinnassa.	Sanavaraston laajuus ja täsmällisyys riittävät tehokkaaseen viestintään monista tutuista ja tuntemattomista aiheista. Sanavarasto on idiomaattinen, vivahteikas ja kielen rekisteriin sopiva.	Pystyy puhumaan pitkään luontevasti ja vaivattomasti. Vaihtelee puheen tempoa tyylivaikutuksen aikaansaamiseksi, esim. korostaakseen jotain seikkaa. Käyttää spontaanisti ja oikein eri diskurssipartikkeleja ja yhdistäjiä.	Ymmärtäminen on johdonmukaisesti virheetöntä lähes kaikissa yhteyksissä, ja myös kielelliset ja kulttuuriset vivahteet tulevat ymmärretyiksi	Vuorovaikutus on vaivatonta lähes kaikissa tilanteissa. Ymmärtää helposti kielelliset ja nonverbaaliset vihjeet ja reagoi niihin asiaan kuuluvalla tavalla.
EDISTYNYT 5	Ääntämys, painotus, rytmi ja intonaatio häiritsevät harvoin ymmärtämistä, vaikka puhujan ensimmäinen kieli tai kielen alueelliset vaihtelut vaikuttavatkin niihin.	Perustason kielioppi- ja lauserakenteet ovat johdonmukaisesti hyvin hallinnassa. Yrittää käyttää monimutkaisia rakenteita mutta tekee virheitä, jotka vaikuttavat joskus merkitykseen.	Sanavaraston laajuus ja täsmällisyys riittävät tehokkaaseen viestintään yleisistä, konkreettisista ja työhön liittyvistä aiheista. Pystyy johdonmukaisesti ja onnistuneesti ilmaisemaan saman asian toisin sanoin. Sanavarasto on toisinaan idiomaattista.	Pystyy puhumaan pitkään suhteellisen vaivattomasti tutuista aiheista muttei välttämättä vaihtelevaan puheen tempoa tyylikeinona. Osaa käyttää oikein eri diskurssipartikkeleja ja yhdistäjiä.	Ymmärtää oikein, kun kyse on yleisistä, konkreettisista ja työhön liittyvistä aiheista ja ymmärtää puhujaa useimmiten silloin, kun tämä joutuu kohtaamaan kieleen tai tilanteeseen liittyvän ongelman tai odottamattoman tapahtuman. Pystyy ymmärtämään erilaisia puheen variantteja (murre ja/tai korostus) tai rekistereitä.	Vastaukset annetaan viipymättä ja ne ovat asianmukaisia ja informatiivisia. Hallitsee hyvin puhujan ja kuuntelijan välisen suhteen.
TOIMINNALLI- NEN	Puhujan ensimmäinen kieli tai alueelliset vaihtelut vaikuttavat ääntämykseen,	Perustason kielioppi- ja lauserakenteita käytetään luovasti, ja ne ovat yleensä hyvin hallinnassa. Virheitä	Sanavaraston laajuus ja täsmällisyys riittävät yleensä tehokkaaseen viestintään yleisistä,	Pystyy puhumaan suhteellisen pitkään asiaan kuuluvalla tempolla. Puheen sujuvuus voi ajoittain heikettä	Ymmärtää useimmiten oikein, kun kyse on yleisistä, konkreettisista ja työhön liittyvistä aiheista ja kun käytetty	Vastaukset annetaan yleensä viipymättä ja ne ovat asianmukaisia ja informatiivisia. Osaa aloittaa

TASO	ÄÄNTÄMYKSEN EDellyTTÄÄ ILMAILUYHTEISÖN YMMÄRTÄMÄÄ MURRETTA JA/TAI KOROSTUSTA	RAKENNE KÄYTETTÄVÄT KIELIOPI- LAUSERAKENTEET JA MÄÄRÄYTYVÄT TEHTÄVÄSSÄ KÄYTETTÄVÄN KIELEN MUKAAN	SANAVARASTO	PUHEEN SUJUVUUS	YMMÄRTÄMINEN	VUOROVAIKUTUS
TASO 4	painotukseen, ryhtiin ja intonaatioon mutta häiritsevät vain satunnaisesti ymmärtämistä.	saattaa esiintyä erityisesti epätavallisissa tai odottamattomissa tilanteissa, mutta ne vaikuttavat harvoin merkitykseen.	konkreettisista ja työhön liittyvistä aiheista. Pystyy usein onnistuneesti korvaamaan sanavaraston puutteita epätavallisissa tai odottamattomissa tilanteissa ilmaisemalla asian toisin.	siirryttäessä harjoittelusta tai kaavamaisesta puheesta spontaaniin vuorovaikutukseen, mutta tämä ei estä tehokasta viestintää. Osa käyttää rajoitetusti eri diskurssipartikkeleja ja yhdistäjiä. Täytesanat eivät ole häiritseviä.	korostus tai variantti on riittävän ymmärrettävä kielen kansainväliselle käyttäjäjyhteisölle. Kun puhuja kohtaa kieleen tai tilanteeseen liittyvän ongelman tai odottamattoman tapahtuman, ymmärtäminen voi olla hitaampaa tai edellyttää selventäviä strategioita.	vuoropuhelun ja ylläpitää sitä, vaikka kyse olisi odottamattomasta tapahtumasta. Käsittelee riittävällä tavalla ilmeisiä vääryymmärryksiä tarkistamalla, vahvistamalla tai selventämällä tietoja.

Kielitaidon arviointiasteikko: Esitoiminnallinen taso, alkeistaso ja alkeistasoa alempi taso

TASO	ÄÄNTÄMYS	RAKENNE	SANAVARASTO	PUHEEN SUJUVUUS	YMMÄRTÄMINEN	VUOROVAIKUTUS
	EDELLYTTÄÄ ILMAILUYHTEISÖN YMMÄRTÄMÄÄ MURRETTA JA/TAI KOROSTUSTA	KÄYTETTÄVÄT KIELIOPPI- JA LAUSERAKENTEET MÄÄRÄYTYVÄT TEHTÄVÄSSÄ KÄYTETTÄVÄN KIELEN MUKAAN				
ESI- TOIMINNALLI- NEN 3	Puhujan ensimmäinen kieli tai alueelliset vaihtelut vaikuttavat ääntämykseen, painotukseen, rytmiin ja intonaatioon ja häiritsevät usein ymmärtämistä.	Ennakoitaviin tilanteisiin liittyvät perustason kielioppi- ja lauserakenteet eivät ole aina hyvin hallinnassa. Virheet vaikuttavat toistuvasti merkitykseen.	Sanavaraston laajuus ja täsmällisyys riittävät usein viestintään yleisistä, konkreettisista tai työhön liittyvistä aiheista mutta sanavarasto on rajallinen ja sanavalinta usein epäasianmukainen. On usein kykenemätön ilmaisemaan samaa asiaa toisin sanoin sanavaraston puuttuessa.	Pystyy puhumaan suhteellisen pitkään, mutta ilmaisut ja tauot ovat usein epäasianmukaisia. Epäröinti tai hitaus puheen tuottamisessa voi estää tehokkaan viestinnän. Täytesanat ovat joskus häiritseviä.	Ymmärtää usein oikein, kun kyse on yleisistä, konkreettisista ja työhön liittyvistä aiheista ja kun käytetty korostus tai variantti on riittävän ymmärrettävä kielen kansainväliselle käyttäjyhteisölle. Kieleen tai tilanteeseen liittyvän ongelman tai odottamattoman tapahtuman yhteydessä ymmärtäminen voi olla vaikeaa.	Vastaukset annetaan toisinaan viipymättä ja ne ovat joskus asianmukaisia ja informatiivisia. Pystyy ennakoitavissa tilanteissa suhteellisen vaivattomasti aloittamaan tuttuja aiheita koskevan vuoropuhelun tai ylläpitämään sitä. Vuorovaikutus on yleensä riittämätöntä, kun kyse on odottamattomasta tapahtumasta.
ALKEISTASO 2	Puhujan ensimmäinen kieli tai alueelliset vaihtelut vaikuttavat voimakkaasti ääntämykseen, painotukseen, rytmiin ja intonaatioon ja häiritsevät yleensä ymmärtämistä.	Hallitsee vain rajoitetusti muutamia yksinkertaisia ulkoa opeteltuja kielioppi- ja lauserakenteita.	Rajallinen sanavarasto, joka koostuu vain yksittäisistä sanoista ja ulkoa opetelluista lauseista.	Pystyy tuottamaan vain erittäin lyhyitä, yksittäisiä, ulkoa opeteltuja ilmaisuja ja puhe on hyvin katkonaista. Käyttää häiritsevällä tavalla täytesanoja pyrkiessään löytämään oikeita ilmaisuja ja lausumaan vieraampia sanoja.	Ymmärtäminen rajoittuu yksittäisiin, ulkoa opeteltuihin lauseisiin, jos ne lausutaan huolellisesti ja hitaasti.	Vastausten antaminen on hidasta, ja vastaukset ovat usein epäasianmukaisia. Vuorovaikutus rajoittuu yksinkertaiseen rutiininomaiseen vuoropuheluun.
ALKEISTASOA ALEMPI TASO	Kielitaito alkeistasoa alhaisemmalla tasolla.	Kielitaito alkeistasoa alhaisemmalla tasolla.	Kielitaito alkeistasoa alhaisemmalla tasolla.	Kielitaito alkeistasoa alhaisemmalla tasolla.	Kielitaito alkeistasoa alhaisemmalla tasolla.	Kielitaito alkeistasoa alhaisemmalla tasolla.

TASO	ÄÄNTÄMYS	RAKENNE	SANAVARASTO	PUHEEN SUJUVUUS	YMMÄRTÄMINEN	VUOROVAIKUTUS
	EDELLYTTÄÄ ILMAILUYHTEISÖN YMMÄRTÄMÄÄ MURRETTA JA/TAI KOROSTUSTA	KÄYTETTÄVÄT KIELIOPPI- LAUSERAKENTEET JA MÄÄRÄYTYVÄT TEHTÄVÄSSÄ KÄYTETTÄVÄN KIELEN MUKAAN				
1					alhaisemmalla tasolla.	

Huom.—Toiminnallinen taso (taso 4) on radiopuhelinviestintään vaadittava kielitaidon vähimmäistaso. Alkeistasoa alempi taso, alkeistaso ja esitoiminnallinen taso (tasot 1, 2 ja 3) eivät täytä ICAOn kielitaitovaatimuksia. Edistynyt taso ja asiantuntijataso (tasot 5 ja 6) ovat vaaditun vähimmäistason yläpuolella. Arviointiasteikkoa voidaan kokonaisuudessaan käyttää viiteasteikkona koulutuksessa ja testauksessa sekä autettaessa hakijoita saavuttamaan ICAOn toiminnallinen taso (taso 4).

LIITE III

KOULUTUKSEN TARJOAJILLE ANNETTAVIIN TODISTUKSIIN LIITTYVÄT VAATIMUKSET JA EHDOT

- (1) Tämän direktiivin 10 ja 11 artiklassa tarkoitettujen vaatimusten on koskettava erityisesti seuraavia:
  - a) kurssien sisältö, järjestelyt ja kesto,
  - b) kokeiden järjestäminen,
  - c) kouluttajien ja opetushenkilökunnan kokemus ja opetuksen laatu,
  - d) koulutuksen tarjoajan välineet, laitteet ja tilat,
  - e) laadunhallinnan järjestelmät ja menettelyt,
  - f) palvelujen laatu,
  - g) vakavaraisuus,
  - h) vastuu- ja vahinkovakuutukset ja
  - i) omistusjärjestelyt ja organisaatio.
- (2) Todistuksissa on ilmoitettava seuraavat:
  - a) todistuksen myöntävä kansallinen valvontaviranomainen,
  - b) hakija (nimi ja osoite),
  - c) palvelu, jota todistus koskee,
  - d) vakuutus siitä, että hakija täyttää 1 kohdan vaatimukset,
  - e) todistuksen myöntämispäivä ja voimassaoloaika.
- (3) Todistuksiin voidaan tarvittaessa liittää lisäehtoja, jotka koskevat seuraavia:
  - a) määriteltyjen palvelujen toiminnalliset yksityiskohdat;
  - b) aika, johon mennessä palvelut on suoritettava;
  - c) muut mahdolliset oikeudelliset ehdot, jotka eivät liity varsinaisesti lennonvarmistuspalveluihin (esimerkiksi todistuksen peruuttaminen tai sen voimassaolon keskeyttäminen).